GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ד, 2024
מספר השאלון: 1262
שם התלמיד/ה: _____

תנ"ך

שאלון 1262 (אקסטרניים)

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וארבעים וחמש דקות.
מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – סיפורי ראשית העולם והאנושות – (40×2) – 80 נקודות
פרק שני – נושאי הבחירה – (20×1) – 20 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
ב. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
ג. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; יש לכתוב את מספרה בלבד.
(2) יש להתרכז בנושא. יש לשים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה. כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
בהצלחה!

כללי המענה במועד זה (חורף תשפ"ד): כללי המענה הם המבנה המודפס בשאלון עצמו: שעה וארבעים וחמש דקות; פרק ראשון (סיפורי ראשית העולם והאנושות) – שתי השאלות 1–2, ובכל שאלה סעיף א' חובה (25 נקודות) ועוד סעיף אחד מתוך ב'–ג' (15 נקודות) = 80; פרק שני – שאלה אחת מתוך 3–4 (על אהבה וחסד או בין שאול לדוד), כל הסעיפים = 20. מבנה זה (80 + 20) תואם את מכתב הפיקוח על הוראת המקרא בחינוך הממלכתי מיום 15.12.20, "מבנה שאלון בחינת הבגרות מסגרת ה־30%" (שאלון 1262). מסמך התובנות הרשמי לחורף תשפ"ד (מיום 02.06.24) מזכיר באופן כללי את "הצמצום הניכר בחומרי הלימוד, הבחירה הרחבה ותוספת הזמן, בשל התקופה המיוחדת", ולגבי שאלון 1262 מוסר רק את הציון הממוצע; לא נמצא מסמך רשמי על הקלה נוספת בשאלון זה מעבר למודפס.
הערה לפתרונות: בפסוקים המצוטטים בפתרונות השם המפורש נכתב בצורת ה' (גם עם אותיות שימוש: וַה', לַה').

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפורי ראשית העולם והאנושות

(80 נקודות)

ענו על שתי השאלות 1–2 (לכל שאלה – 40 נקודות).

בכל שאלה ענו על סעיף א – חובה (25 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב–ג (15 נקודות).

1. בריאת האדם בפרק א' ובפרק ב'

(40 נקודות)

(ראו בנספח: רש"י על בראשית א', כ"ז (לשאלה 1, סעיף ב))

קראו בראשית, פרק א', פסוקים כ"ו–ל"א ובראשית, פרק ב', פסוקים ה'–כ"ה.

ענו על סעיף א – חובה.

א. ציינו שלושה הבדלים בין הדרך שבה האל בורא את האדם ואת האישה בפרק א' לבין דרך בריאתם בפרק ב', והבדל אחד בין הפרקים בתפקיד שניתן לאדם.

(25 נקודות)

ב. ענו על אחד מן הסעיפים ב–ג.

קראו את פירוש רש"י לפרק א', פסוק כ"ז.

(1) הסבירו את הקושי שרש"י פותר בפירושו. (5 נקודות)

(2) הסבירו את שני הפתרונות של רש"י לקושי זה. (10 נקודות)

(15 נקודות)

ג. יש הטוענים כי תיאור האל והדרך שבה הוא ברא את העולם על פי בראשית, פרק ב' עוררו קשיים, והפתרון שלהם הוא בתיאור שבבראשית, פרק א'.

(1) בנוגע לאל, ציינו קושי אחד שעולה מן התיאור שבפרק ב', ונפתר באמצעות התיאור שבפרק א'. (8 נקודות)

(2) הסבירו כיצד התיאור שבפרק א' פותר את הקושי שציינתם. (7 נקודות)

(15 נקודות)

2. החטא בגן עדן

(40 נקודות)

(ראו בנספח: י' רובן, נטילת אחריות – פרשת בראשית, מתוך אתר "ערכים" arachim.org.il (לשאלה 2, סעיף ב(2)), רש"י על בראשית ג', כ"ב (לשאלה 2, סעיף ג(2)))

קראו בראשית, פרק ג'.

ענו על סעיף א – חובה.

א. קראו פסוקים א'–ז'.

(1) על פי פסוק ו', הסבירו שלושה מאפיינים של פרי העץ האסור. (12 נקודות)

(2) על פי פסוקים ד'–ה' ופסוק ז', הסבירו שלושה מאפיינים נוספים של פרי העץ האסור.

בססו את תשובתכם על הכתוב. (13 נקודות)

(25 נקודות)

ב. ענו על אחד מן הסעיפים ב–ג.

(1) קראו פסוקים ט'–י"ג.

בפסוקים אלה מובאות ארבע האשמות.

ציינו מה הן ההאשמות האלה, ומי מאשים את מי בכל האשמה. (8 נקודות)

(2) קראו פסוקים י"ד–כ"ד וגם את דברי י' רובן שלפניכם.

י' רובן טוען בדבריו כי מעשי האדם מעצבים את עתידו.

על פי פסוקים י"ד–כ"ד, הסבירו כיצד מעשי האדם ומעשי האישה עיצבו את עתידם אחרי הגירוש מגן עדן. (7 נקודות)

(15 נקודות)

ג. קראו פסוקים כ"ב–כ"ד.

יש הטוענים כי על פי פסוקים אלה ההתנהגות של האדם מעוררת באל חשש.

(1) הסבירו שני פרטים בפסוקים אלה שעשויים לבסס טענה זו. (8 נקודות)

(2) קראו את פירוש רש"י לפסוק כ"ב.

האם פירוש רש"י תומך בטענה שההתנהגות של האדם מעוררת חשש באלוהים או אינו תומך בטענה זו?

נמקו ובססו את תשובתכם על פירוש רש"י. (7 נקודות)

(15 נקודות)

פרק שני – נושאי הבחירה

(20 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 3–4.

---

3. שיר השירים ג – בקשת האהוב ותהלוכת שלמה

(20 נקודות)

על אהבה וחסד

קראו שיר השירים, פרק ג'.

א. בפסוקים א'–ד' יש שני ביטויים חוזרים: האחד מוזכר פעמיים בפסוקים א'–ב', והאחר מוזכר ארבע פעמים בפסוקים א'–ד'.

ציינו מה הם שני הביטויים החוזרים, והסבירו מה כל אחד מהם מבטא. (8 נקודות)

(8 נקודות)

ב. (1) קראו פסוקים א'–ה'.
יש הטוענים כי בפסוקים אלה מתואר רצון עז להינשא, ויש הטוענים כי השבועה שמוזכרת בפסוק ה' סותרת רצון זה.
הסבירו את שתי הטענות ובססו אותן על הכתוב. (6 נקודות)
(2) יש הטוענים כי בפסוקים ו'–י"א מתואר טקס חתונה.
בססו טענה זו על שתי ראיות מן הכתוב. הסבירו כל ראיה. (6 נקודות)
(12 נקודות)

4. שאול ומלחמת עמלק

(20 נקודות)

בין שאול לדוד
קראו שמואל א, פרק ט"ו.

א. קראו פסוקים א'–ט' ופסוקים כ"ז–כ"ט.
עיקר הפרק הוא הצו האלוהי להשמיד לחלוטין את עמלק.
כתבו מה מן הצו התקיים, מה הופַר ולא התקיים, ומה אירע בעקבות הפרת הצו. (9 נקודות)
(9 נקודות)

ב. קראו פסוקים כ"ג–כ"ה.
(1) יש הטוענים, כי ההודאה של שאול בחטאו מבטאת הכרה אמיתית שלו בטעותו. לעומתם, יש הטוענים כי ההודאה של שאול בחטאו היא ניסיון שלו להיחלץ מדבריו הקשים של שמואל כלפיו.
הביאו מן הכתוב ראיה אחת לכל אחת מן הטענות, והסבירו כל ראיה. (6 נקודות)
(2) לדעתכם, האם ההודאה של שאול בחטאו היא ביטוי למנהיגות אמיצה או ביטוי למנהיגות חלשה?
נמקו את תשובתכם. (5 נקודות)
(11 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

נספח – המקורות

רש"י על בראשית א', כ"ז (לשאלה 1, סעיף ב)

"זכר ונקבה ברא אותם. ולהלן הוא אומר 'ויקח אחת מצלעותיו וגו'' (בראשית ב')?
מדרש אגדה שֶׁבְּרָאוֹ שני פרצופים בְּבְריאה ראשונה, ואחר כך חֲלָקוֹ. ופשוטו של מקרא: כאן הודיעך שנבראו שניהם ב[יום]שישי ולא פירש לך כיצד ברייתן [כיצד נבראו]".

י' רובן, נטילת אחריות – פרשת בראשית, מתוך אתר "ערכים" arachim.org.il (לשאלה 2, סעיף ב(2))

"הסירוב להכיר באחריות למעשיהם הוא שהחמיר את עונשם [...] מעונשם אנו למדים כי לחטא יש מחיר, ושמעשי האדם הם המעצבים את עתידו".

רש"י על בראשית ג', כ"ב (לשאלה 2, סעיף ג(2))

"היה כאחד ממנו. הרי הוא יחיד ב[עולמות] תחתונים כמו שאני יחיד ב[עולמות] עליונים; ומה היא יחידותו? לדעת טוב ורע, מה שאין כן בבהמה וחיה.
ועתה פן ישלח ידו [ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם] - ומִשֶּׁיִּחְיֶה לעולם הרי הוא קרוב להטעות [את] הבריות אחריו, ולומר אף הוא אלוה [כאלוהים]".

כל הבגרויות בתנ"ך עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/tanach